

Rada
Európskej únie

V Bruseli 7. decembra 2015
(OR. en)

14435/2/15
REV 2

JEUN 109
EDUC 306
SOC 687
EMPL 446

VÝSLEDEK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady
Dátum: 23. novembra 2015
Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 13850/15 JEUN 102 EDUC 291 SOC 646 EMPL 424

Predmet: Uznesenie Rady o podpore politickej účasti mladých ľudí
na demokratickom živote v Európe
– *uznesenie Rady (23. novembra 2015)*

Delegáciám v prílohe zasielame uznesenie Rady o podpore politickej účasti mladých ľudí na demokratickom živote v Európe, ktoré prijala Rada na svojom 3 428. zasadnutí konanom 23. novembra 2015.

**Uznesenie Rady o podpore politickej účasti mladých ľudí
na demokratickom živote v Európe**

Rada a zástupcovia vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady:

PRIPOMÍNAJÚC POLITICKÉ SÚVISLOSTI TEJTO OTÁZKY A NAJMÁ:

1. Uznesenie Rady o obnovenom rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže (2010 – 2018)¹, v ktorom sa účasť považuje za jednu z oblastí činnosti, pričom jej cieľom je podporiť účasť mladých ľudí v zastupiteľskej demokracii a občianskej spoločnosti na všetkých úrovniach a v celej spoločnosti; a v ktorom sa vymedzuje všeobecná iniciatíva povzbudzovania a podpory zapájania a účasti mladých ľudí a mládežníckych organizácií na tvorbe politík, ich vykonávaní a následných činností prostredníctvom sústavného štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi a mládežníckymi organizáciami.
2. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o pracovnom pláne Európskej únie pre šport na roky 2014 – 2015 z 20. mája 2014².
3. Spoločné odporúčania pre štvrtý pracovný cyklus štruktúrovaného dialógu vymedzené na konferencii o mládeži v EÚ, ktorú zorganizovalo luxemburské predsedníctvo 21. – 24. septembra 2015.³

¹ Ú. v. EÚ C 311, 19.12.2009, s. 1 – 11.

² Ú. v. EÚ C 183, 14.6.2014, s. 5 – 11.

³ 12651/15.

ZDÔRAZŇUJÚ, ŽE:

4. Demokracia, pluralizmus a aktívne občianstvo sú základnými hodnotami Európskej únie. Zahŕňajú hodnoty, ako sú sloboda prejavu a tolerancia,⁴ a sú zamerané na začlenenie všetkých európskych občanov. Demokraciu nemožno považovať za samozrejmosť a musí sa neustále udržiavať a podporovať.
5. Mladí ľudia v Európe preukazujú celkovú podporu a vieru v systém demokracie a jej zastupujúce orgány, ale stavajú sa kriticky k spôsobu, akým sa tento systém vykonáva v praxi a k dosiahnutým výsledkom.⁵
6. Často je pre nich čoraz ťažšie stotožniť sa s tradičnými spôsobmi politickej účasti, ako sú politické strany a odborové zväzy, no zapájajú sa do alternatívnych foriem, ktoré umožňujú väčší individuálny výber, ako sú kampane, petície, demonštrácie a krátke podujatia, ktorých cieľom je presadzovať konkrétnu príčinu a hmatateľnú zmenu v ich živote.⁶
7. Informačné a komunikačné technológie, predovšetkým sociálne médiá a ich mobilné použitie poskytujú nové príležitosti na zapájanie sa do politických procesov a informácie o nich, urýchľujú šírenie informácií a zrýchľujú rozvoj alternatívnych foriem účasti.

⁴ „Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.“
Zmluva o fungovaní Európskej únie, článok 2

⁵ Účasť mládeže na demokratickom živote – záverečná správa, London School of Economics, EACEA 2010/03, február 2013.

⁶ Politická účasť a občianstvo EÚ: Vnímanie a správanie mladých ľudí, EACEA, Európska komisia, 2013.

POKIAL IDE O PROCES ŠTRUKTÚROVANÉHO DIALÓGU, UZNALI, ŽE:

8. Štruktúrovaný dialóg je nástrojom v rámci európskej spolupráce v oblasti mládeže, ktorého cieľom je zapájať mladých ľudí do vypracúvania politík EÚ. Výsledok štvrtého 18-mesačného pracovného cyklu pre celkovú tematickú prioritu „posilnenie postavenia mládeže prostredníctvom riešenia prístupu k právam a význam politickej účasti mladých ľudí⁷“ je založený na výsledkoch konzultácií s mladými ľuďmi pred talianskym, lotyšským a luxemburským predsedníctvom a počas nich, ako aj konferencií EÚ o mládeži, ktoré sa konali v Ríme v októbri 2014, v Rige v marci 2015 a v Luxemburgu v septembri 2015⁸.
9. Výsledky dialógu medzi mladými ľuďmi a politickými zástupcami predstavujú dôležitý podklad pre toto uznesenie, vrátane vyhlíadok pre mladých ľudí, pracovníkov s mládežou a ďalších odborníkov v oblasti mládeže a uľahčujú vypracúvanie účinných politík EÚ založených na dôkazoch.

SA DOMNIEVAJÚ, ŽE:

10. Európska únia sa spolieha na mladých ľudí, ktorí sú oddaní zásadám demokracie a európskym hodnotám.
11. Európske politiky a politiky vo všeobecnosti by mali reagovať na potreby a aspirácie mladých ľudí. Preto musia byť politické otázky transparentné a prístupné všetkým občanom vrátane mladých ľudí. Na to, aby vznikol záujem a podporila sa politická účasť, je potrebné, aby mladí ľudia pochopili dané otázky. Príležitosti na účasť mládeže na zmysluplných rozhodovacích procesoch by mali prichádzať zo strany tvorcov politík z rôznych oblastí politík a na rôznych politických úrovniach a musia mať dosah.

⁷ Ú. v. EÚ C 183, 14.6.2014, s. 1.

⁸ 14429/14, 8095/15 a 12651/15.

12. Koncept politickej účasti zahŕňa v prvom rade zastúpenie mladých ľudí v štruktúrach zastupiteľskej demokracie, t. j. účasť na voľbách ako volič, kandidovanie vo voľbách a účasť na činnosti politických strán. Politická účasť sa môže vykonávať aj prostredníctvom členstva v (mládežníckych) organizáciách, ktoré obhajujú záujmy mladých ľudí, prostredníctvom živých politických diskusií alebo diskusií online a iných foriem mienkotvorného a kultúrneho vyjadrovania. Politická účasť sa môže uskutočniť aj v rámci vzdelávacích aktivít a činností v oblasti občianstva a ľudských práv so zameraním na pozitívne zmeny v spoločnosti.
13. Prostredníctvom účasti na politických procesoch môžu mladí ľudia lepšie pochopiť procesy vytvárania názorov, ako aj rôzne príslušné záujmy. Na osobnej úrovni si týmto rozvíjajú sociálne zručnosti, zodpovednosť, sebadôveru, iniciatívnosť, kritický postoj, ako aj komunikačné a vyjednávacie zručnosti, zmysel pre kompromis, empatiu a rešpekt voči iným názorom.
14. Medzi charakteristiky účinnej a reálnej účasti mládeže na politických procesoch patria:
- relevantnosť tejto problematiky a reálny vplyv na život mladých ľudí,
 - postupy a skúsenosti v súvislosti so zapojením sa do každodenného života v rôznych kontextoch, ako je napríklad rodina, spoločenstvo, škola, pracovné miesto, práca s mládežou a život na miestnej úrovni (politická socializácia),
 - zrozumiteľná spätná väzba a nadväzujúce opatrenia prijaté tvorcami politik,
 - možnosť začlenenia a rovnaký prístup ku všetkým mladým ľuďom, pokiaľ ide o pohlavie, etnické, kultúrne, vzdelávacie a sociálne prostredie, sexuálnu orientáciu, vek a osobitné potreby.
15. Politika v oblasti mládeže, práca s mládežou a mládežnícke organizácie zohrávajú v tomto ohľade dôležitú úlohu prostredníctvom podpory aktívneho občianstva, možností účasti na politickom živote a predchádzania marginalizácii a násilnej radikalizácii, najmä v miestnych oblastiach, v ktorých sa mladí ľudia oslovujú prostredníctvom otvorenej práce s mládežou a práce s mládežou v teréne.

16. Na dôkladnú a účinnú účasť mladých ľudí je potrebná fyzická aj duševná pohoda a ochrana základných potrieb vrátane aspektov vzdelávania a odbornej prípravy, zdravia, zamestnanosti, finančného zabezpečenia a sociálnej integrácie.

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÁVOMOCÍ
A S NÁLEŽITÝM OHĽADOM NA ZÁSADU SUBSIDIARITY:

17. Zavádzali, vykonávali a ďalej rozvíjali vnútroštátne, regionálne a/alebo miestne stratégie, programy, štruktúry alebo iné príslušné mechanizmy zamerané na zvýšenie politickej účasti všetkých mladých ľudí, a najmä mladých ľudí s obmedzenými príležitosťami. Tieto mechanizmy by sa mali zakladať na poznatkoch a dôkazoch, vychádzať z medzisektorovej spolupráce a mali by sa do nich zapájať všetky príslušné zainteresované strany. Do prípravy účinných stratégií účasti by mala byť zapojená cieľová skupina počas fázy plánovania, vykonávania, monitorovania a hodnotenia. Stratégie by mohli obsahovať tieto priority:

Formálne a neformálne vzdelávanie

18. Podporovali a uľahčovali medziodvetvovú spoluprácu a partnerstvá medzi poskytovateľmi formálneho vzdelávania, mládežníckymi organizáciami a pracovníkmi s mládežou s cieľom vytvoriť integrované prístupy týkajúce sa programov občianskej výchovy, pričom do týchto činností budú zapojení mladí ľudia, učitelia, pracovníci s mládežou, rodičia a iné relevantné subjekty.

19. Posilnili udržateľné participatívne štruktúry v rámci systémov formálneho a neformálneho vzdelávania s cieľom podporiť rozvoj sociálnych zručností a kompetencií týkajúcich sa demokratických hodnôt a ľudských práv, ako napríklad slobodu prejavu a rešpektovanie rôznorodosti prostredníctvom každodenného dodržiavania demokratických zásad.
20. Podporovali zriadenie a rozvoj organizácií a/alebo štruktúr na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni zastupujúcich záujmy študentov vo vzťahu k inštitúciám formálneho vzdelávania.
21. Podporovali vypracovanie programov týkajúcich sa mediálnej gramotnosti s cieľom podporiť schopnosť kriticky analyzovať informácie dnešnej znalostnej spoločnosti, ako aj programy zamerané na gramotnosť v oblasti IKT zamerané na rozvoj technologických užívateľských zručností, ktoré umožňujú prístup, riadenie, hodnotenie a vytváranie užitočných on-line informácií.

Možnosti účasti na miestnej a regionálnej úrovni

22. Umožnili a uľahčili rozvoj procesov zameraných na účasť, ako napríklad rady mládeže v úzkej spolupráci s miestnymi a regionálnymi verejnými orgánmi s cieľom poskytnúť mladým ľuďom príležitosť, aby vyjadrili svoj názor v rozhodovacích procesoch na regionálnej a miestnej úrovni.
23. Rozvíjali a poskytovali informačné a vzdelávacie príležitosti pre tvorcov politik týkajúce sa vhodnej a mládeži prispôsobenej komunikácie a metód a nástrojov zameraných na účasť s cieľom uľahčiť otvorenosť a vnímavosť voči mladým ľuďom.
24. S ohľadom na vnútroštátne okolnosti a vnútroštátne právne rámce zvažili možnosť zníženia veku, ktorého dovŕšením vzniká právo voliť zástupcov do orgánov miestnej a regionálnej samosprávy, na 16 rokov.

Alternatívne formy a elektronická účasť

25. Ocenili a podporovali mladých ľudí, pracovníkov s mládežou a mládežnícke organizácie pri rozvíjaní rôznych foriem politickej účasti vrátane petícií, demonštrácií, kampaní, ako aj pri využívaní kultúry, umenia a športu, pretože tieto nástroje umožňujú rozmanité vyjadrovanie názorov a rôznorodý prístup k politickej účasti, najmä pri práci s mladými ľuďmi s obmedzenými príležitosťami.
26. Rozvíjali digitálne nástroje politickej účasti mladých ľudí v kombinácii s prvkami priameho kontaktu a rozvíjali primerané školenia pre učiteľov, pracovníkov s mládežou, školiteľov a násobiteľov, ktorí pracujú s rôznymi cieľovými skupinami v rámci prostredia formálneho a neformálneho vzdelávania s cieľom priblížiť sa k mladým ľuďom na všetkých úrovniach; uznávali a využívali existujúce kanály informovania mládeže a poskytovateľov informácií pre mládež na európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.
27. Zahrnuli otázku mládeže do vykonávania stratégie v oblasti jednotného digitálneho trhu pre Európu, pričom by sa riešili otázky, ako digitálne zručnosti a odborné znalosti, bezpečnejšie využívanie internetu a boj proti nelegálnemu obsahu, akým je rasizmus, xenofóbia a výzvy na násilie.

Dialóg s tvorcami politik

28. Podporovali, v prípade potreby, informačné a komunikačné procesy a nástroje, ktoré umožnia mladým ľuďom pochopiť a prijať verejné politiky, pričom sa bude klásť dôraz na aspekty týkajúce sa mladých ľudí a účinne sa budú využívať rôzne mediálne nástroje a IKT.
29. Preskúmali a rozširovali príležitosti na dialóg medzi mladými ľuďmi a tvorcami politik zo všetkých politických oblastí, ktoré majú vplyv na mladých ľudí, a to na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni.

30. Podporovali účasť mladých ľudí na voľbách a vo formálnych štruktúrach zastupiteľskej demokracie, ako sú politické strany, aby politické strany mali väčší záujem vypracovať návrhy politik, ktoré reagujú na potreby mladých ľudí.
31. Podporovali informačné kampane a podujatia pre mladých ľudí pri príležitosti miestnych, regionálnych, vnútroštátnych a európskych volieb prostredníctvom interaktívnych online a streamingových nástrojov, ako aj osobitných osvetových programov zameraných na prvovoličov a mladých ľudí s obmedzenými príležitosťami.
32. Na všetkých úrovniach vlády vytvorili kultúru rozhodovacích procesov, ktorou sa podporujú procesy účasti vedené mladými ľuďmi smerujúce zdola nahor, a ktorou sa reaguje na neformálne mládežnícke iniciatívy.
33. Presadzovali a zabezpečovali, aby sa prostredníctvom programov EÚ na podporu mladých ľudí, ako je napríklad Erasmus + podporovali:
 - šírenie informácií prispôbených potrebám mládeže o súčasnom politickom vývoji, ktorý ovplyvňuje mladých ľudí na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni,
 - realizáciu informačných kampaní zameraných na mládež počas vnútroštátnych a európskych volieb,
 - vytváranie a rozvoj platforiem podpory mládeže a mládežníckych organizácií, ktoré zastupujú mladých ľudí a lobujú za ich záujmy,
 - zapájanie poskytovateľov operačných informácií, ako sú národné mládežnícke informačné štruktúry a európske platformy, ako napríklad ERYICA, EYCA, Eurodesk a Európsky portál pre mládež,
 - nadnárodné iniciatívy mládeže a štruktúrovaný dialóg.

Práca s mládežou a mládežnícke organizácie

34. Podporovali a ďalej rozvíjali ciele inšiatívy v oblasti práce s mládežou zamerané na občiansku výchovu, vzdelávanie v oblasti ľudských práv, medzikultúrne a medzináboženské vzdelávanie prostredníctvom neformálneho vzdelávania a partnerských metód s cieľom podporiť integráciu mladých ľudí do spoločnosti a bojovať proti extrémistickým tendenciám, násilnej radikalizácii a nenávisťným prejavom; využívali osvedčené postupy vyplývajúce z existujúcich sietí spolupráce v rámci politiky v oblasti mládeže, ako je napríklad Európske vzdelávacie centrum pre politiku v oblasti mládeže (EKCYF) a mládežnícke účastnícke centrum SALTO.
35. Posilnili kapacitu poskytovateľov informácií pre mládež s cieľom umožniť šírenie informácií o možnostiach účasti na politickom živote najmä pre mladých ľudí, ktorí nepatria k organizovaným hnutiam mládeže alebo mládežníckym organizáciám.

VYZÝVAJÚ KOMISIU, ABY:

36. Sprístupnila informácie o osvedčených postupoch a úspešných projektoch v členských štátoch v kontexte programu Erasmus +, o inšiatívach zameraných na politickú účasť mladých ľudí; vzala na vedomie ďalšie výskumné štúdiá a inšiatívy v tejto oblasti a širila ich výsledky.
37. Vypracovala súhrnnú správu o dostupných výskumných štúdiách vrátane štúdií Združenia európskych výskumných pracovníkov v oblasti mládeže o elektronickej účasti a rozsahu rôznych digitálnych médií a online nástrojov, ako aj analýzu toho, akým spôsobom tieto nástroje využívajú mladí ľudia s cieľom získať prehľad o existujúcich a účinných metodikách.

38. Definovala konkrétny príspevok práce s mládežou, ako aj neformálneho vzdelávania a informálneho učenia k podpore aktívneho občianstva a účasti mladých ľudí v rozmanitých a tolerantných spoločenstvách, ako aj k predchádzaniu marginalizácii a radikalizácii vedúcich prípadne k násilnému správaniu.
39. Prostredníctvom ľahko dostupných informačných nástrojov zverejnila mládeži prispôsobené informácie, ktoré objasnia a/alebo vysvetlia vývoj rôznych politík EÚ a rozhodnutí EÚ, ktoré majú osobitný vplyv na mladých ľudí s cieľom zvýšiť ich prehľadnosť a zrozumiteľnosť.
-

POLITICKÉ SÚVISLOSTI

1. Článok 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v ktorom sa uvádza, že činnosť Únie sa má zameriavať na podporu účasti mladých ľudí na demokratickom živote v Európe.
2. Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa, v ktorom sa opisuje právo detí a mladých ľudí slobodne vyjadrovať svoje názory vo všetkých záležitostiach, ktorého sa ich dotýkajú.
3. Oznámenie Komisie z 28. apríla 2015 s názvom európsky program v oblasti bezpečnosti, v ktorom sa uvádza, že účasť mládeže zohráva kľúčovú úlohu pri predchádzaní násilnej radikalizácii prostredníctvom podpory spoločných európskych hodnôt, ako aj pri podpore sociálnej inklúzie, zvyšovaní vzájomného porozumenia a tolerancie.
4. Parížska deklarácia ministrov školstva členských štátov Európskej únie zo 17. marca 2015 o podpore občianstva a spoločných hodnôt, akými sú sloboda, tolerancia a nediskriminácia prostredníctvom vzdelávania.
5. Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady z 20. mája 2014, o prehľade procesu štruktúrovaného dialógu vrátane sociálneho začlenenia mladých ľudí, v ktorom sa uvádza, že celkovou prioritou 18-mesačného cyklu od 1. júla 2014 do 31. decembra 2015 je posilnenie postavenia mládeže prostredníctvom riešenia prístupu k právam a význam politickej účasti mladých ľudí.

6. Vyhlásenie druhej Európskej konferencie o práci s mládežou (Brusel, 27. – 30. apríla 2015), v ktorom sa uvádza, že účasť je jednou z hlavných zásad práce s mládežou, pričom účastníci konferencie sú presvedčení, že v rozvoji práce s mládežou sa môže napredovať len vtedy, keď sa mladí ľudia začnú od začiatku aktívne zapájať do všetkých úrovní – európskej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej.

**PRIORITA EURÓPSKEHO ŠTRUKTÚROVANÉHO DIALÓGU V OBLASTI MLÁDEŽE
NA OBDOBIE OD 1. JANUÁRA 2016 DO 30. JÚNA 2017**

V oblasti mládeže existuje dobre zavedená prax spolupráce predsedníctiev v kontexte štruktúrovaného dialógu medzi verejnými orgánmi a mladými ľuďmi. Celkovou tematickou prioritou európskej spolupráce pre štruktúrovaný dialóg v oblasti mládeže na obdobie od 1. januára 2016 do 30. júna 2017 bude „umožniť všetkým mladým ľuďom angažovať sa v rôznorodej, prepojenej a inkluzívnej Európe – byť pripravený na život, byť pripravený pre spoločnosť“. V tejto téme sa premieta správa EÚ o mládeži a zohľadňuje spätná väzba predbežných konzultácií, ktoré viedlo nadchádzajúce predsednícke trio. Táto téma bude spoločnou niťou, ktorá zabezpečí kontinuitu a súlad práce všetkých troch predsedníctiev v súlade s pracovným plánom EÚ pre mládež na roky 2016 – 2018.

**ZÁSADY EURÓPSKEHO ŠTRUKTÚROVANÉHO DIALÓGU V OBLASTI MLÁDEŽE
NA OBDOBIE OD 1. JANUÁRA 2016 DO 30. JÚNA 2017**

1. Zjednodušená 18-mesačná štruktúra v rámci spolupráce predsedníckeho tria v oblasti štruktúrovaného dialógu by sa mala zachovať a ďalej rozvíjať, aby sa tak zabezpečila kontinuita celkovej tematickej priority a národným pracovným skupinám umožnil lepší časový manažment pre konzultácie s mladými ľuďmi.
2. Aby sa zlepšilo zastúpenie a rozmanitosť mladých ľudí v tomto procese, malo by sa ďalšie úsilie zamerať na osvetové aktivity zamerané na rôzne cieľové skupiny, ktorých sa dotýka celková priorita, vrátane používania online konzultácií v spojení s osobnými stretnutiami, metód, ktoré kombinujú rôzne spôsoby vyjadrenia, a konzultačných podujatí na miestnej úrovni so zapojením miestnych mimovládnych organizácií, mládežníckych (informačných) organizácií, miestnych orgánov a národných pracovných skupín.
3. V záujme obohatenia kvality výsledkov štruktúrovaného dialógu by sa pracovníci s mládežou, odborníci v oblasti mládeže, odborníci z akademickej obce, profesionálni poskytovatelia služieb pre mládež a príslušné mládežnícke organizácie, ktorých sa dotýka celková priorita, mali zúčastňovať na konzultáciách a, v prípade potreby, na konferenciách EÚ o mládeži.
4. S cieľom nadviazať na výsledky štruktúrovaného dialógu by predsednícke trio malo mladých ľudí, ktorí sa zúčastnili na konzultačných procesoch a na konferenciách EÚ o mládeži, informovať prostredníctvom vysvetľujúcich poznámok alebo inými spôsobmi komunikácie o rozsahu, v akom Rada a Komisia zväžili v tretej etape cyklu záverečné výsledky štruktúrovaného dialógu.

5. S cieľom zabezpečiť účinný dosah štruktúrovaného dialógu by predsednícke trio malo, ak je to relevantné, zapojiť aj iných aktérov EÚ, ako napríklad Európsky parlament, Radu a Komisiu.
 6. Celková priorita pre nasledujúci cyklus predsedníckeho tria (od 1. júla 2017 do 31. decembra 2018) by sa mala vymedziť pred začiatkom jeho funkčného obdobia, a vo vhodnom čase predložiť ešte pred prijatím na konzultácie s mladými ľuďmi a národnými pracovnými skupinami.
-